

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

FT TO
HE LIBRARY OF
HE UNIVERSITY
F CALIFORNIA

NORDISKA BOKHANDELN
ROUGH MR. OLOF HIRSCH

SÅGGUDINDRNAS AFSKED.

EFTERSPEL I EN AKT

AF

FRANS HEDBERG.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris 50 öre.

SÅNGGUDINNDORNAS AFSKED.

EFTERSPEL I EN AKT

AF

FRANS HEDBERG.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1891.

PT 9755
S2

De uppträdande:

Musiken.

Dansen.

Komedin.

Tragedin.

Operahusets tomte.

En kunglig skugga.

En hofman.

Framtidens genius.

Skuggor och bilder.

På operahusets scen.

M707423

Operahusets scen med kort dekoration från den klassiska tiden. Scenen är höljd i mörker, och endast en gaslåga lyser från första kulissen på hvardera sidan.

*Förspel, hvarest förhänget går upp och musiken fortsätter medan scenen ett ögonblick står tom. En aflägsen klocka slår tolf. Vid sista tofslaget stiger **Tomten** upp ur golfvat, tassar tyst omkring, till dess musiken öfvergår till ett sakta tremulo, hvilket fortfar under recitationen.*

TOMTEN.

Natten har kommit! Nu timman är inne,
Som jag har bidat i ängslan och kval!
Snart är den endast ett bleknande minne,
Konstens och löjenas kungliga sall

Så vill jag säga farväl åt mitt gamla,
Älskade hem, där jag trufdes så väl;
Snart skola åldriga murarne ramla,
Tiljorna trampas af järnbeskodd häl. —

Nisse-god-dräng under skiftande tider
Här skådat lycka, men ofärd också —
Dyrköpta segrar och lönlösa strider,
Följde jag varmt från min lönliga vrå!

Nu får jag snart sakna husrum och värma —
Men när den reses, den kommande sal,
Skall jag på nytt höra tonerna svärma,
Följda af sånger och eldande tal!

Där skall jag också få freda och skydda
Som jag gjort här i de hundra år;
Omplanta minnen från tiderna flydda, —
Därför jag sörjer ej dagen som går.

(Musiken blir lifligare.)

Snart komma skuggornas brokiga skara
Att taga afsked i natten som flyr —
Tyst och osynlig får tomten då vara —
Hoppas och vänta på dagen som gryr!

Tomtar och rå, som i skrymslorna gästen,
Lyss till den äldste utaf eder släkt:
Höjen er stämman och invigen festen,
Salen sig kläde i högtidens dräkt!

*(Han tassar tyst omkring och ger tecken åt alla sidor;
musiken öfvergår till följande osynliga)*

KÖR.

Kommen, skuggor, mörka och glada,
Templets salar i glans må bada!
Nu till afsked, i Gustafs hus,
Täljen dess forntid, stolt och ljus!

(Vid körens slut upplyses hela scenen plötsligt af ett klart ljus. **Tomten** försvinner under ett starkt forte i orkestern. Dörrarna i fonden springa upp, och in träda **Musikens** och **Dansens** muser hand i hand.)

MUSIKEN

(utåt).

Nu träden in, Thalia, Melpomene,
Välkomna åter i vår gamla sall —

(Ser sig om.)

Hvad nu? Hvart togo våra systrar vägen?

DANSEN.

Med misslynt stolthet dröja de därute,
De harmas —

MUSIKEN.

För att vi den sista tiden
Här härskat ensamma, förmodar jag?

DANSEN.

Så är det, syster!

MUSIKEN.

Illa vald är stunden,
Att tvista nu! Här förestår ett afsked,
Som utan dem ej får sin rätta färg!

DANSEN.

Så kalla dem! Låt dina toner ljuda,
Och låt oss handen till försoning bjuda!

Melodram.

MUSIKEN.

I denna stund må alla tvister hvila,
Och med en afskedsblick på tid som gått,
De sista stunderna må ila!

(Vinkar utåt.)

Så kommen, systrar! Kommen blott!
Förenade som förr vi vare,
Och groll och missmod fjärran fare,
Nu när oss samma öde nått!

*(Tragedin och Komedin inkomma från fonden hand
i hand, med osäkra och tvekande steg.)*

TRAGEDIN.

Jag och min konst, den högstämdt stränge,
Ej gästade dig på månet år!

KOMEDIN.

Jag varit borta härifrån så länge,
Att knappt jag minns hur stigen går!

MUSIKEN.

Välkomna åter nu uti vår afskedsstund!

TRAGEDIN.

Jag hälsar dig hänförd, min klassiska grund!
Du Shaksperes, Schillers och Goethes tilja!
Ve! att jag mig måste ifrån dig skilja!

KOMEDIN.

I, Envallsons, Kotzebues, Dahlgrens bräder,
Med sorgblandad glädje jag er beträder!

MUSIKEN.

Glömmen dock ej att för mig, mig allena
Byggdes det tempel, som nyss dömdes ut!
Mig skulle alla här hylla och tjena,
Eder blott skänktes en tvungen tribut!
Sången — —

DANSEN.

Och dansen!

MUSIKEN.

De skulle försona
Folket med språket, som hårdt hördes tona,

Så var den kunglige stiftarens bud!
Sång skulle lätta hans tryckande krona! —

DANSEN.

Dansrytmen tysta orkanernas ljud!

KOMEDIN.

Men snart dock kommo mina glada präster,
Med rosor omkring skämtets pil!

TRAGEDIN.

Jag var från början den, som gaf hans fester
I konstens tempel, deras rätta stil!
Och viljen I er högst på tronen sätta
Så svänger jag mitt svärd som staf
Och manar upp ur deras tysta graf
Det flyddas skuggor, att de må berätta
Hvem utaf oss, som bäst och rikast gaf
De bilder som de värmts utaf!

(Svänger svärdet.)

Sångmön svänger den tragiska stafven!
Kommen, skuggor, stigen ur grafven!
Vid afskedsfesten i Gustafs hus
Täljen dess forntid, stolt och ljus!

KOMEDIN.

Kommen I, som framkallat löjen,
Afskedets korta skådespel höjen!

MUSIKEN.

Kommen, I, tonernas vigda skara,
Smälten tillsammans i ljuf harmoni!

DANSEN.

Lätta gratiers dans må fara
Tysta som drömmar vår syn förbi!

KÖR

(osynlig).

Kommen, skuggor, mörka och glada,
Templets salar i glans må bada!
Nu till afsked i Gustafs hus,
Täljen dess forntid, stolt och ljus!

(Musiken öfvergår till melodien: "**Fjäriln vingad
syns på Haga**", som först spelas pianissimo i orkestern under
sånggudinnornas repliker, för att sedan vid **den kungliga
skuggans** inträde öfvergå till forte, hvarpå den afslutas
då dialogen börjar.)

MUSIKEN.

Han kommer, tjusaren!

DANSEN.

Sin sal han nalkas!

KOMEDIN.

Han öfverger ej hvad han älskat mest!

MUSIKEN.

Och Hagas fjärl kring hans fotsteg skalkas!

TRAGEDIN.

Han gör vårt afsked till en hoppets fest!

(Den kungliga skuggan, klädd i den gustavianska svenska dräkten, inträder hastigt från fonden, följd af hofmannens skugga, klädd i samma dräkt. Den förre ser sig omkring och skyndar med lätta steg ner på scenen. Musiken upphör.)

SKUGGAN

(med utbredda armar).

Jag hälsar dig, min sal, där smakens ädla nöjen,
Förfinat, höjt mitt folk, vid allvar och vid löjen!
Där allt hvad snillrikt fanns i ord, i bild och
klang,

Förenats till ett helt och adlats af talang!
Hur gärna skyndar jag, ej mer vid stoftet bunden,
Att än en gång dig se och det i afskedsstunden!
I detta ögonblick allt dystert, mörkt är glömdt,
All lifvets bittra kalk, som också jag har tömt,
Försvinner som en dröm, en forntid längst för-
gången,

Jag minns blott glädjen nu och festerna och
sången! —

HOFMANNEN

(*som närmat sig*).

Och dock, ers majestät — —

SKUGGAN.

Nej, Elis, inte så,
Här är jag vännen blott — låt majestätet gå!
Här var jag alltid gäst som glad ibland de glada.
Därför vill ock i natt jag ta' igen min skada
Och umgås en camerade med — —

(*Får se sånggudinnorna.*)

Men hvad ser jag där?
Det är ju muserna, som jag gaf husrum här!

MUSIKEN.

Vårt afsked taga vi från templet, där vi bodde
Uti vår konungs hägn!

TRAGEDIN.

Vi det mer grundfast trodde,
Och finna nu med sorg, att här vår tid är slut,
Att Gustafs skådeplats helt snart skall plånas ut!

SKUGGAN.

Än se'n, hvad är det mer? Mitt tempel har
gjort nytta,
Och det är världens gång, ma foi! att man får
flytta!

Det skulle också bli er tur en vacker dag,
Ty själfva muserna få lyda ödets lag! —
Fast flyttad till en sfer där det är slut med
striden,
Jag följt uppmärksamt med er sträfvan under
tiden,
Jag vet att prästerna hos er ha fått sitt gage,
Och att ni fyllt ert värf med ifver och courage!

TRAGEDIN.

Vi sökt på värdigt sätt att hedra edert tempel,
Djupt allvar alltid tryckt uppå mitt verk sin
stämpel!

SKUGGAN.

Jag vet, ni fört ert svärd med höghet och med
kraft,
Men roligt mellanåt har också folket haft!

KOMEDIN.

Ja, månet hjärtligt skratt gaf genljud här i salen.

MUSIKEN.

Och med min lyras sträng jag ofta gaf signalen
Till festlig samklang af musik och poesi.

DANSEN.

Och förd af rytmisk takt, min skara flög förbi,
Af toner buren upp, och icke tyngd af orden!

SKUGGAN.

Min tanke är ju så rätt artigt uppfylld vorden,
Och fast man rifver ner, hvad gladt jag byggde

opp,

Jag hyser i min själ den tillförsikt, det hopp,
Att från min gamla sal, till de generationer,
Som få den nya se, gå goda traditioner!

Jag hoppas, att den dag ej nånsin randas skall,
Då konsten i mitt land blir hotad utaf fall!

Det har sett illa ut, jag vet det, många gånger,
Och eder nya tid har smak för andra sånger,
Än de som höjas här, — hvar tid har ju sin
smak; —

Men håller konsten fast med värma vid sin sak,
Så skall mitt verk ej dö... min kärlek icke
häller,

Och uti konst som lif det kärlek är som gäller!
Ej sant, min vän?

HOFMANNEN.

Helt visst!

SKUGGAN

(till sånggudinnorna).

Och nu, förrän vi gå,
Låt några bilder oss från det förflutna få!
Så vill en sista fest jag fira än härinne!

MUSIKEN.

Välan! Så träd då fram, det gamlas största minne!

(Musik ur Gustaf Vasa. Fonden försvinner och visar scenen ur operans andra akt, med Gustaf omgifven af genier, sofvande i sitt tält, och Kristiern, omgifven af furierna, vridande sig i samvetsqual på sitt läger. Fonden sänkes åter sakta, och musiken dör bort.)

SKUGGAN.

Min stolta segerdag! Då var jag verkligt kung!

HOFMANNEN.

Och Naumanns musik är ännu lika ung!

SKUGGAN.

Ung liksom Kellgrens vers! Det åldras ej, det
sköna!

KOMEDIN.

Det glada heller ej!

SKUGGAN.

Låt oss dess makt få röna!

KOMEDIN.

Se här en tafla då, som folket känt igen,
Fast den förbleknat nu och glömts för längesen;
I löjets glada tjänst vår scens förnämsta snille,
Väckt högtider af skratt vid detta störda gille!

(Fonden går å nyo i höjden och visar den bekanta scenen ur **Kronfogdarne**, när Polykarpus inträder midt i skördefesten bland det dansande och drickande bondfolket, medan orkestern spelar melodin till hans entrésång: **Faseliga släkte, den skall gå i häkte**, etc. etc.)

SKUGGAN

(sedan bilden försvunnit).

»Kronfogdarne», ma foi! Att jag skref in *Monvel*
Och så en *Hjortsberg* fick, mig gläder än i kväll!
(Till hofmannen.)

Minns, Elis, du hans Puff, hans Vinberg?

HOFMANNEN.

Och hans Nadel!

SKUGGAN.

Det var en riddersman af konstens äkta adel!

HOFMANNEN.

Hans »tjuf på ljust» då, som page?

SKUGGAN

(skrattande).

Den skälmen, ja,
Han spelade charmant och svarade rätt bra!

(Till sånggudinnorna.)

Nu har den gamla tid stått fram för våra blickar,
Låt oss nu se hvad nytt en annan tid oss skickar,

Hvad framsteg konsten gjort se'n våra glada dar!
Jag vet ju att vid det den icke stannat har,
Som gjorde mest furore uti de flydda dagar!

MUSIKEN.

Min kung, den följer nu i mycket andra lagar!

HOFMANNEN.

Men måne väl för oss det vore gladt att se,
Hur nu den mynnat ut alltmer i realité?

SKUGGAN.

Foi de gentilhomme! Min vän, hvad skall det
heta?
Hvad andra tider högst har satt, det vill jag
veta!

MUSIKEN.

Mitt största minne då ifrån en yngre tid
Jag här framkalla vill! Dess åsyn, hög och
blid,
Oss lärt, att sångens konst, när snillets gåfva
bär den,
Kan från ett litet land gå segrande kring världen!

(Tablå, framställande **Norma** vid druideken, omgifven
af prästinnor, medan i orkestern "**Casta diva**" spelas i
sligande och afslutas med starkt forte.)

SKUGGAN

(*lifligt*).

Ah, det var Jenny Lind! Den andra fru Olin!

KOMEDIN.

Hon började som barn, hös mig, i komedin,
Och hon var uti den så stor som sen i sången!

TRAGEDIN.

Och tragediens mask bar ej så värdigt mången!

MUSIKEN.

Mig hembar hon likväl sin bästa offergård.

TRAGEDIN.

Men vigda händer ock omfattade mitt svärd,
Det var min stora tid!

KOMEDIN.

Min äfven!

TRAGEDIN.

För oss båda

Det var en segerns dag!

SKUGGAN.

Låt oss ett prof få skåda
Af hög och tragisk konst från denna gyllne tid!

TRAGEDIN.

Välan! En tafla då af dyster brödrastrid,
Jag ställer fram för er; sen här hur striden föddes,
Och hur en rik natur gick under och föröddes.
Det är den gamla strid om krona och om makt,
Som skalden burit fram på scenen oförsagdt!

(*Tablå ur första akten af Erik XIV, framställande Erik och Katarina Månsdotter, Johan och Katarina Jagellonika, samt i bakgrunden Göran Person, glädjande sig åt brödernas split; längs bort hofmän och tjänare.*)

SKUGGAN.

Ah, den olycklige! Hur griper ej hans öde!

HOFMANNEN.

Men, Gustaf skipat rätt emellan dessa döde!

SKUGGAN.

Ack, kronan, flyttad sent till Eriks sarkofag,
Gaf ej upprättelse för fall och nederlag! — —
Men, då min sal blef byggd från början för
musiken,
Så gif oss än en bild från harmoniens riken!

MUSIKEN.

Min konst med tidens lopp gått framåt, liksom allt,
Och bygd på samma grund, den likväl bytt
gestalt;

Det är ej Mozart mer, som andarne betvingar
Med sångbar melodi på rytmiskt lätta vingar;
Det konstverk, som förut var välljud blott och
sång,

Det är symfoniskt nu, med sorgespelets gång!
Se här då en gestalt, en af de sällsynt ljusa,
Som först har undran väckt, men slutat med
att tjusa!

(Tablå, framställande **Lohengrin** med svanen, hälsad
af **Elsa** och **Kören**, i det ögonblick då musiken öfvergår
till afskedet till svanen, som spelas af orkestern.)

SKUGGAN.

Foi de gentilhomme! Det är som en reprise
Af tonerna från Glucks Orphée och Euridice! —
(Till Komedin.)

Men nu en munter bild till slut uppå min tilja,
Jag vill i glädje hälst ifrån mitt verk mig skilja!

KOMEDIN.

Min glädje ofta bär en tår i ögonvrån!

SKUGGAN.

Ma foi, det skadar ej!

KOMEDIN.

En bild alltså ifrån
Ett folkets skådespel som, hundra gånger gifvet,
Ger oss ännu i dag en trogen bild ur lifvet.

Som aldrig åldrats än, men i sin enkla dräkt
Med löje och med tår har lockat släkt från släkt
Till Gustafs skådeplats, och skall ha makt att
samlas

Till nya templets sal mångtusen från det gamla!

(Musik. Tablå ur *Värmländingarne*, Bröllopsgillet
i sista akten, med *Erik* och *Anna* som hufvudfigurer, om-
gifna af de i slutscenen uppträdande personerna, ungefär
vid det moment då önskevisan sjunges. Tablåen avslutas
med melodin "*O Värmland, du sköna, du härliga land*".)

SKUGGAN.

Det är mitt svenska folk! Jag känner det igen!
Mitt folk från skog och dal, *mitt* folk i döden än!
Haf tack för denna bild, jag skall i minnet fästa
Dess svenska innebörd från slutet, som det bästa!
Jag trygg är för mitt verk: långt lif det sköna
har,

Och därför ej farväl! När i en framtids dar
Det nya templet står på platsen för det gamla,
Min skugga skall på nytt er krets omkring sig
samlas!

(*Han skyndar med lätta steg ut genom fonden, följd
af hofmannen.*)

MUSIKEN.

Ack, mycket ville än jag visat, stort och nytt!

DANSEN.

Har jag då intet verk ifrån den tid som flytt?

TRAGEDIN.

Ack, systrar, se vi rätt den tid som har för-
svunnit,

Tillsammans är det dock, vi våra segrar vunnit; —

KOMEDIN.

Tillsammans är det, som vår bästa tid vi haft,
Och när vi skildes åt, förlamades vår kraft!

MUSIKEN.

Förenade som förr må oss en framtid finna,
Och seger skall på nytt nog skådeplatsen vinna!

TRAGEDIN.

Men vemod väcka dock de minnena hos mig,
Och på min sorgsna själ den frågan tränger sig:
Hvi skall vår tempelsal af tiden utdömd vara?

MUSIKEN.

En genius nalkas här, som skall dig allt för-
klara!

(Musik. *Framtidens genius, en hvitklädd yngling
med fackla i handen, inträder från bakgrunden.*)

Melodram.

FRAMTIDENS GENIUS.

Jag svarar sånggudinnorna med siarns ord :

»Eviggt kan ej bli det gamla,
Ej kan vanans nötta läxa
Eviggt repas upp igen!
Hvad förmultnadt är, skall ramla
Och det friska, nya, växa
Upp utur förstörelsen.»

Och jag lägger till: förgången
Är väl icke därför anden,
Om ock formen växla skall!
Än bor kärleken till sången
Trofast kvar i nordanlanden —
Ej det sköna räds för fall!

Skåden hit! Den nya dagen
Reser så sitt nya tempel
Där det gamla hedradt stod!
Sångmör! Där er boning tagen,
Gifven därifrån exempel
Utaf skönhet, kraft och mod!

(*Han sträcker ut handen. Bakgrunden öppnar sig
och visar det nya operahuset i stark belysning.*)

Allt hvad stort det gamla hade
Nyfödt i de nya salar
Samle skaror utan tal!
Nya släkten skynde glade
Dit där konsten ler och talar
Om det skönas ideal!

(Sånggudinnorna bilda grupp omkring honom.)

Så skall Gustafs tempel stiga
Upp på nytt ur gamla jorden
Med det fornas bästa drag;
Hopp och minne skola viga
Det till konstens hem i norden,
Till en fjärran framtids dag!

(Musiken stegras här till kraftig, pompös rytm och styrka, under det förhänget långsamt faller.)

På ALBERT BONNIERS förlag har utkommit:

Bidrag till Skådespelarekonstens och Dramatikens historia

af FRANS HEDBERG.

Med 25 porträtt af svenska och utländska sceniska konstnärer.

Pris 3: 75; eleg. inb. 5 kr.

»Framställningssättet är, som man kan vänta, *ledigt* och *lättflytande*, och de *kortfattade*, *raskt hållna* skildringarne äro så *späckade med små anekdoter och karaktärsdrag*, att läsarens intresse hålles vaket från första sidan till den sista.»
(Aftonbladet.)

FRANS HEDBERGS

Nyare dramatiska arbeten:

Rospiggarna. Folkklustspel i 4 akter. 75 öre.

Mellan bjudningarna. Komedi i 1 akt. 50 öre.

Glanskis. Komedi i 5 akter. 1: 50.

Dagtingan. Komedi i 5 akter. 1: 50.

Bröllopet på Ulfåsa. Skådespel i 4 akter. 1: 25; inb. 2: 50.

Svenska historiska skådespel: *Stolta Elisif*, *Dagen gryr!*, *Wasararvet*, *Lejonet vaknar.* Pris 2: 50.

Nyare Dramatiska Arbeten.

Kärlekens triumf. Dramatisk legend i två akter på vers af GIUSEPPE GIACOSA. Bemyndigad öfers. från italienskan af Helmer Key. 1 kr.

Ära. Skådespel i fyra akter af HERMAN SUDERMANN. Fri öfers. från tyskan. 1: 50.

Falsa Juveler. Komedi i fem akter af ALEXANDRE DUMAS. Fri öfers. af Oscar Wijkander. 1 kr.

Biltog. Drama i fem handlingar af EDV. FREDIN. 2 kr.

På vakt. Komedi i tre akter af ANNA WAHLENBERG. 1: 25.

Mörkrets makt. Skådespel i fem akter af LEO TOLSTOJ. Öfers. af W. Hedberg. 1: 25.

Seklernas nyårsatt. Sagospel i 1 akt af G. AF GEIJERSTAM. 50 öre.

Pater-Noster. Dram på vers i 1 akt af FRANÇ. COPPÉE. 50 öre.
